

Wetenschappelijke benadering door de jaren heen

Het Antwerps Farmaceutisch Tijdschrift bestaat in 2022 100 jaar en dat zal je geweten hebben. In het eerste AFT was er al een uitgebreid dossier over de eeuweling (p. 8-13), maar voor deze bijzondere verjaardag wilden we iets extra. KAVA-collega en jongste AFT-redactieraadslid Ruben Van Wemmel keek enkele oude nummers in rond de 25^e, 50^e en 75^e jaargang, merkte opvallende parallellen en ook wel verschillen met het apothekersberoep anno 2022. Dat is meteen ook de insteek van deze artikelenreeks: de persoonlijke en hedendaagse blik van een jonge apotheker op dat rijke, interessante en soms confronterende verleden. Steeds vanuit een specifiek thema. En zo valt de geschiedenis van het AFT mooi samen met de evolutie die de apotheker en KAVA als vereniging en dienstenleverancier doormaakt. Ruben gaat terug in de tijd en brengt memorabele gebeurtenissen, neergepend in de verschillende AFT's van de afgelopen 100 jaar, terug tot leven. Ditmaal werpt hij een terugblik op de wetenschappelijke benadering door de jaren heen.

Momenteel bestaat het AFT uit een variatie aan artikels die kaderen binnen verschillende thema's. De ene al wat wetenschappelijker gericht, terwijl de andere eerder binnen de beroepsverdediging, het verenigingsleven of bijvoorbeeld het fiscale aspect van de apotheek valt. Toch wordt er in vrijwel elk AFT een zeer groot aandeel gewijd aan interessante wetenschappelijke richtlijnen die een meerwaarde betekenen in de praktijk. Nu stelde ik me echter de vraag of dit altijd al het geval was? Of werd het AFT vroeger met andere doeleinden geschreven?

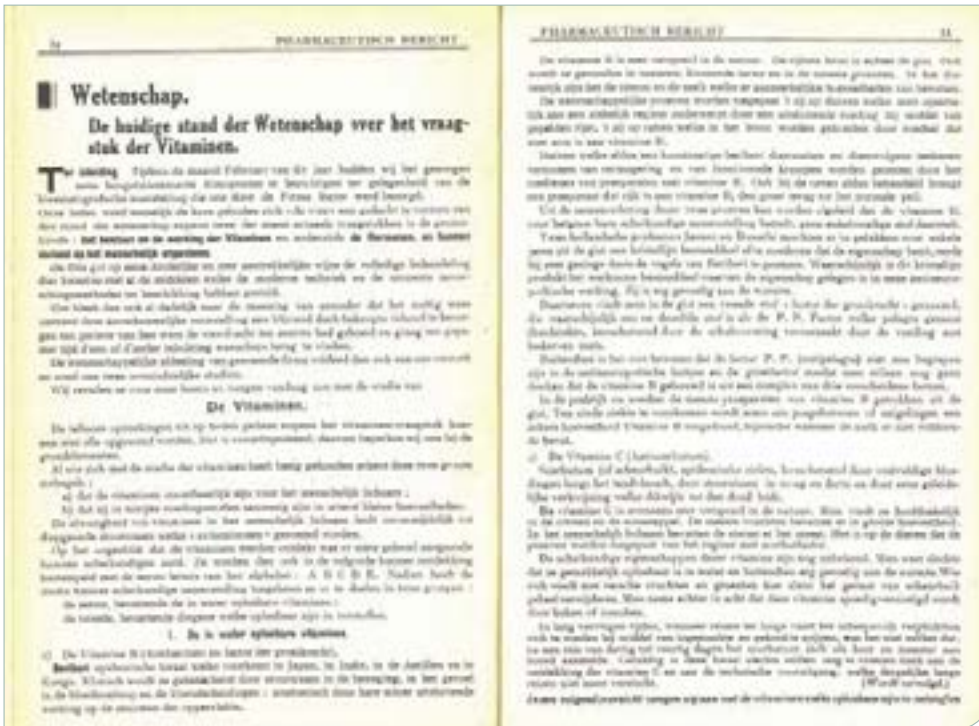
Bij het doorbladeren van de oude AFT's wordt al snel duidelijk dat de thema's die aan bod komen zeer sterk evolueren doorheen de tijd. Zo past het AFT zich telkens aan naar de situatie waarin de apotheker zich op dat moment bevindt en toont het de thema's waaraan apothekers op dat moment het meeste nood hebben. Een mooi voorbeeld hiervan is een artikel uit 1932, waarin wordt aangegeven dat de switch van een wetenschappelijke benadering naar de focus op beroepsverdediging noodzakelijk was.

'Dit was echter een zeer natuurlijk verschijnsel, gezien het contact met zooveel wetenschappelijke vereenigingen uit de gansche wereld was verloren geraakt, en buitendien de apotheker ten huidigen dage een meer hardnekkigen kamp heeft te voeren in den strijd om het bestaan.'

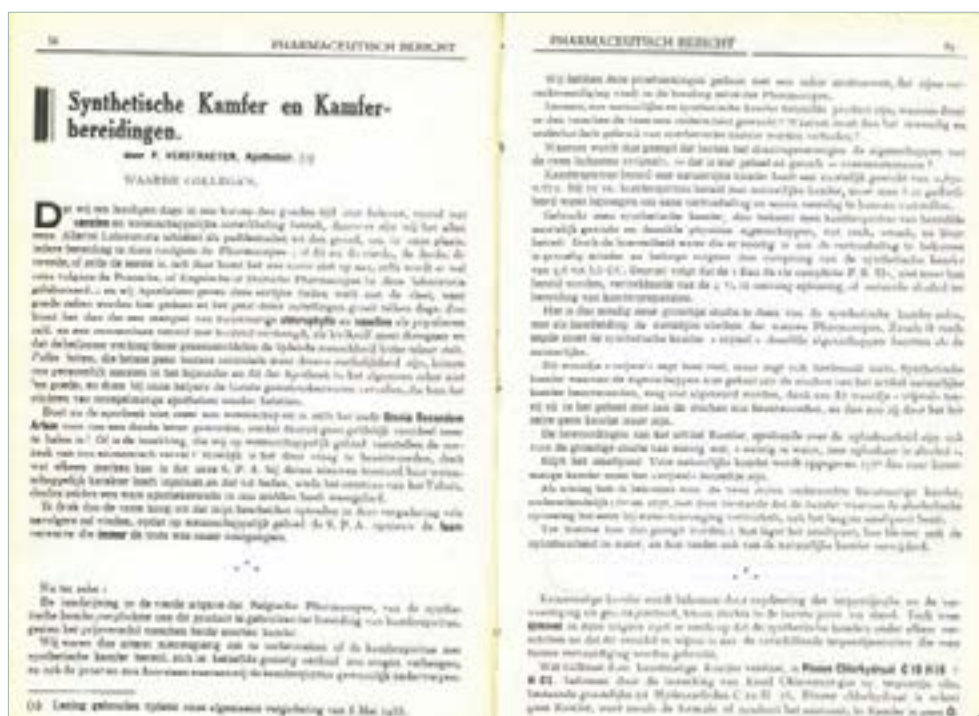
Een eerste duidelijke wijziging in geest en algemeen plan van het tijdschrift werd dus doorgevoerd.

Toch werd er waar mogelijk nog volop ingezet op het onder de aandacht brengen van actuele wetenschappelijke thema's bij de apothekers. Zo werden er bijvoorbeeld filmavonden georganiseerd dankzij materiaal van de firma BAYER, waarbij het vraagstuk der vitamines en hormonen behandeld werd. Hiervan is in het AFT nadien een uitgebreide samenvatting terug te vinden, zodat apothekers te gepasten tijde dit naslagwerk konden raadplegen bij vragen rond deze thema's.

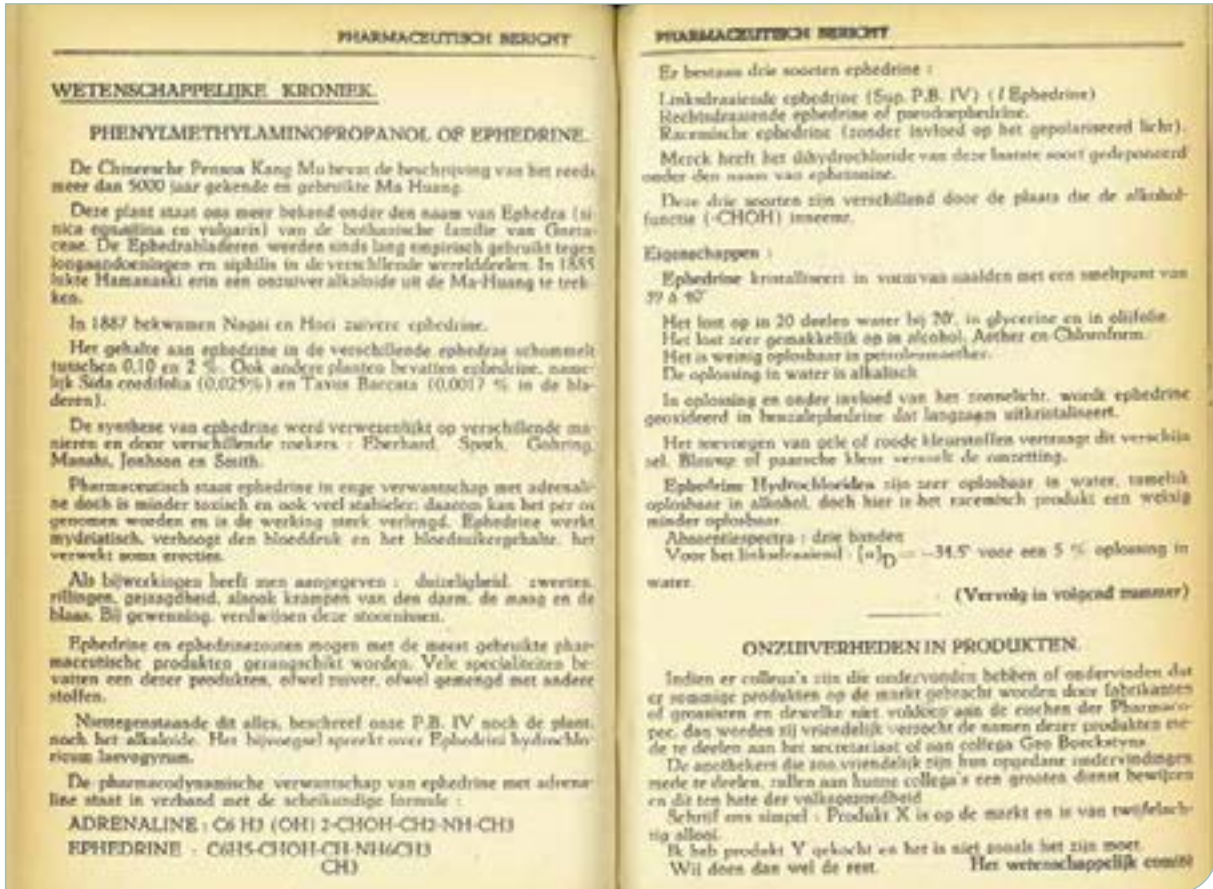

Al snel stelt zich ook de vraag, gaan het wetenschappelijke aspect van onze functie als apotheker en de verdediging van ons beroep soms niet hand in hand? Een collega-apotheker formuleert hierop een prachtig antwoord in onderstaande inleiding. Hij geeft namelijk aan dat het lijkt alsof de apotheek op dat moment niet meer aan wetenschap doet en zelfs het oude 'Omnia Secundum Artem' niet meer gerespecteerd wordt, wegens weinig of geen financieel voordeel voor de apotheker. Maar is het niet juist die stempel van handelaar, die we als apothekers te allen tijde absoluut willen kwijt geraken? Naar mijn gevoel vervullen de meeste collega's vandaag hun functie gelukkig nog steeds met als hoofddoel een optimale zorg aan de patiënt te kunnen aanbieden. Daardoor is het ook logisch dat het wetenschappelijke aspect in de apotheek altijd aanwezig moet zijn en dat deze wetenschappelijke achtergrond ook het aanzien van de apotheek in zijn geheel ten goede komt.

Gelukkig merken we dat het wetenschappelijke aandeel in het AFT de daaropvolgende jaren een opmars kent, waarbij de focus eerst op het magistrale en op de zuiverheid van producten ligt. Opnieuw biedt het AFT een meerwaarde als wetenschappelijke bron om bijvoorbeeld de zuiverheid van producten te testen, waar het Belgische farmacopee apothekers vaak in de steek liet. Verder wordt er ook aan de toekomst gedacht, door het organiseren van een vergadering der stagiars. Hier worden toekomstige apothekers begeleid in de verschillende aspecten binnen de apotheek.

100 JAAR AFT

In de loop van de jaren evolueert echter de rol van de apotheker enorm, zoals werd besproken in het vorige artikel uit deze reeks. Deze evolutie wordt ook mooi gevolgd door de wetenschappelijke informatie die in het AFT aan bod komt. Zo valt op te merken dat het magistrale en de zuiverheid van producten na verloop van tijd achterwege worden gelaten en er volop gefocust wordt op het farmaceutische zorgaspect binnen ons beroep. Via interessante rubrieken zoals bijvoorbeeld 'Wij lezen voor u' en 'Pharmaquest' wordt de kennis van de apotheker verrijkt via korte samenvattingen van interessante wetenschappelijke artikels en nadien ook afgetoetst via leuke wetenschappelijke quizvragen. Hier stopt het echter niet, aangezien apothekers ook nog lijvige dossiers voorgeschoteld kregen rond een bepaald wetenschappelijk thema, zoals dat nu nog steeds het geval is.

Wij lezen voor U

Toxicodermie door Ampicilline

Ampicilline veroorzaakt ongewoon vaak een toxicodermie van het type erythema multiforme. Bij dermatitis met hoort, waarbij doseringen van 4 tot 6 g per dag gewoon zijn, werd in 22% van de gevallen een huiduitslag gezien. Bij infectieuze mononucleose ontstond deze uitslag bij 100% aan de patiënten. Te ontwaarde (v.m. de huidige griepperiode en de veelvuldige aflevering van ampicilline-preparaten)

MFM 101, pag. 2006 (1971)

Chronische Mucco-Cutane Candidiasis

Candida albicans komt overal voor. Acute candidiasis is een zeer gewone infectie, die nog frequenter optreedt nadat de toepassing van breed-spectrum antibiotica. Deze acute infectie reageert prompt op de therapie en recidiveert over het algemeen niet. Er is echter wel een chronische vorm van candidiasis, die de mond, huid, nagels en vagina aandoet. Ze recidiveert en blijft voortbestaan, ondanks de krachtigste behandeling. Verschuivende syndromen, waarbij er storingen bestaan in de immuniteit zijn beschreven als oorzaak van deze chronische candidiasis. (bv. congenitale afwezig van de thymus). Louris en BRAYTON hebben in het bloed van gezonde mensen een antistof tegen candida aangetoond. Het was een polypeptide met een moleculair gewicht van 10.000 tot 20.000 (dus geen immunoglobuline). Bij de candidiasis met immunologische defekten was dit niet aanwezig.

MFM 101, pag. 2200 (1971)

Orale contraceptiva en vitamine A

Een van de voorwaarden voor normale voortplanting is dat er een optimale vitamine A-spiegel is in het lichaam. Veranderingen van de vitamine A-spiegel bij dieren, gaan gepaard met vermindering van het voortplantingsvermogen en een verhoogd voorkomen van aangeboren malformaties. Bij onderzoek bleek dat de gemiddelde vitamine A-waarde 2,9 µ mol/l bedroeg bij pipebruikers, tegenover een gemiddelde van 1,6 µ mol/l bij onbehandelde groep vrouwen.

De auteurs zijn van mening dat deze matige hypervitaminose A een ongunstige invloed zou kunnen hebben op de progestaaf bij bepaalde daarvoor gevoelige vrouwen, wanneer namelijk de conceptie spoedig na het beëindigen van het gebruik

27

Pharmaquest

81. Een samenstelling Azvoort-preparaat werd op de markt aangeboden v.v.v. Azvoort-Azvoort® zine. Azvoort® bevat als corticosteroïde

A. desamethasone

B. flumethasone

C. betamethasone

D. methylprednisolone

82. Carbinolamine-maleaat is het actieve bestanddeel van het nieuwe antimigraineuze HISTINE® (Pharjo). Onder de vele antihistaminica onderscheidt Histine zich door:

A. een voor anderen speciaal aangewezen doseringsschema

B. een lokale effectiviteit van centrale werking

C. een speciaal voor diepziender bereide vorm

D. alle bovengenoemde punten

83. TRANZENE, ontworpen door de laboratoria CRONBY (Hormon Labor) gelanceerd is een zuiver anandrolon, zonder en geforceerd werkzame, bijblijver zonder overgangsfasen met andere geneesmiddelen, na basis van:

A. testosteron

B. androsten

C. androsten

D. dihydrotestosteron

84. Proplanon - met - symptomen staan steeds van de orde van de dag. Het U voor -100%, natuurlijk is dat het symptomen voor:

A. zylberendine

B. propylendine

C. propylendine

D. zphenhydrine

85. De receptie van L-DOPA als grondstof voor magnetische bereidingen betekende voor vele Parkinsonpatiënten een (francos) grote stap voorwaarts in hun behandeling. Toch blijft de toediening ervan tegenwoordig in gevaar van:

A. razend tactifant en deze farmaceutische

B. leemterefficiëntie

C. maagzuur

D. bronchiale astma

86. De symptomen van het Parkinsonisme zijn het gevolg van een DEPLETIE in het centrale neurotransmitter van:

A. levodopa

B. noradrenaline

C. acetylcholine

D. dopamine

87. Bij het overgaan van een behandeling met L-Dopa is het een te velen:

A. noodzakelijk op te houden met de tot dan toe gebruikte antiparkinsonmiddelen

B. de voorheen toegepaste therapie volledig te hervatten en slechts naar te waken met L-Dopa

C. tegelijk en zeer progressief de dosis van de Parkinson antiparkinsonpreparaten te van

28

We zien dus dat de wetenschappelijke informatie in het AFT, na een periode van afwezigheid, weer helemaal terug is gekomen, aangepast aan de noden van de hedendaagse apotheker. Het AFT neemt hierin als tijdschrift een zeer belangrijke rol op om de kennis van onze apothekers ook actueel te houden. De wetenschappelijke achtergrond van een apotheker wordt namelijk nog vaak onderschat en het is dan ook aan ons om telkens het tegendeel te bewijzen. Ook op deze manier dragen we bij tot de verdediging en het in stand houden van ons prachtige beroep.

Apr. Ruben Van Wemmel
Projectcoördinator BOD

Meer foto's op kava.be/aft100

Meer over 100 jaar AFT?

- AFT 1 100 jaar AFT (p. 8-13)
- AFT 2 Verenigingsleven door de jaren heen (p.27-29)
- AFT 3 Belangenbehartiging door de jaren heen (p. 23-26)
- AFT 4 Rol van de apotheker door de jaren heen (p. 22-25)
- AFT 5 Wetenschappelijke benadering door de jaren heen